

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון הצדיק רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות המדות שבהלכות

ישנן שתי פרשות שהתורה מאריכה בהן וכופלת אותן: בפרשת חיי שרה נכפלה כל פרשת השדוף של יצחק. לכאורה קשה, מה סבת האריכות הגדולה הזאת, הרי אנו לא לומדים מהנהגותיו של אליעזר דינים והלכות, שהרי דיני קדושתו לומדים מקניית שדה עפרון שקנה אברהם לשרה?

וכן בפרשתנו ויקהל פקודי התורה כופלת את ענין בניית המשכן וכליו שעקרו נאמרו כבר בפרשיות תרומה תצורה, ולכאורה, מדוע התורה מפרטת כל כך וחוזרת וכופלת את הדברים בפרשתנו ויקהל פקודי?

בתפלה אנו מזכירים: תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום מביטחו שהוא בן העולם הבא, שצאמר: "הלכות עולם לו", אל תקרי "הלכות" אלא 'הלכות', ולכאורה 'הלכות' אלו הלכות שצולמים מהתורה ליראת ה' ולמדות טובות וזהו הדבר החשוב ביותר, ואם כן, מדוע חז"ל דורשים הפך הפשוט?

כל אחד לפי זכותו

אלא, ישנם שני חלקים בתורה, האחד הוא דינים והלכות, והשני הוא המדות הטובות, ויש לדעת שעקר התורה הם 'הלכות' וכמו שכתוב: "דרכיך דרכי נעם וכל יותיבותיה שלום", אלא שהתורה מפרטת בעקר את הדינים ופסקי ההלכות ולא מפרט בה פסקי דינים על המדות הטובות, כמדת הענוה, היותו, קנאה וכעס וכדומה, מפני שכל אחד שונה בתכונותיו מחברו ואי אפשר לומר לאדם מה עליו לעשות בביתו, אלא כל אחד זוכה להתנהג במדות טובות לפי תכונותיו ולפי הפעולות הטובות שהתאמץ לרפח.

משל למלך שמיכן את שומרייו לקראת מלחמה ומלומדם תכסיסי מלחמה ונותן להם את כלי הגשק כדי להתמודד במלחמה, אבל פאשר

מגיעים בפעל לקרב, על כל חיל להתמודד לפי המצב שאליה הוא נקלע. כך הקב"ה נתן לנו את ההלכות שהן האמצעים לעבור את העולם הזה בשלום ולנצח את היצר הרע, אבל פאשר האדם עומד בשדה הקרב במלחמה בפעל עם היצר הרע, עליו להשתמש בהליכות חיים של יראת ה' ומדות טובות שאותן עליו להפיק מהלכות התורה.

מתיקות בקדושתו

זה שנצאמר: "הלכות עולם לו", שבכל הלכה והלכה יש הלכות טובות ומדות טובות שעל האדם לגלות אותן, וההלכות הן אמצעי לזכות להתעלות על ידן בהליכות טובות, וכן ה' הלכות קדושות' שהן פלים להגיע להליכות טובות, שהידיו נקדשו אשה בפרוטה ובשונה פרוטה מלומד את האיש שעליו לתת לאשה בכל יום את משאולותיה ובעקר לתת לה יחס טוב ומאור פנים.

ישנינו אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד, והינו שרק דרך למוד ההלכות של התורה, אפשר לזכות להליכות טובות, ואדם לא יוכל להגיע להליכות טובות מפלי שילמד הלכות, וכן ששהלכה היא שאדם שנתן לאשה אפילו כל הון דעלמא, לא די בקב' כדי לקדשה, אלא כדי שהקדושתו יחלו, עליו לומר את הלשונות שמוכראים בברא (קדושתו): הרי את אשתי, הרי את ארוסתי, הרי את קנוניה לי, הרי את שלי, הרי את ברשותי, הרי את יקוהי לי, שכל אלו הם הלשונות חייבים המוכרדים את האשה, ויש בהלכה זו ללמד את האיש לומר לאשה תמיד מלים טובות שיכבדו אותה.

במה האיש מקדש את האשה

ופשט המנהג לומר בעת הקדושתו 'הרי את מקדשת לי', והוא הלשון המעלה ביותר, כי הלשון מקדשת הוא מלשון שלמות, וכמו שהמלאכים אמרים 'קדוש קדוש קדוש', לומר שה' שלם

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

משלוח של חנוך

בשכונת אלי גר אדם מבוגר שאינו שומר תורה ומצוות, וכבר למשך כארבע עשרה שנה, מאז שנכנסתי לדירה שאני גר בה, הוא מרבה להתנפל אלי ולידתי, והדבר מעיק עלינו מאד, לפני כמה שנים, פניתי אליו בלשון רכה ובקשתי להשכיח שלום בינינו ולהתנהג מעתה בשלום זה עם זה, אך הוא לא רצה לשמע אותי, הוא אמר, אתם 'השחורים' אין לכם מדות, אתם פאלו וכאלו...

במח הפורים שלחתי משלוחי מנות לכל מכריו וידידיו, והיחיד שלא חשבתי לשלח לו היה השכן הזה, כי ידעתי שאינו חפץ להשלים אתנו, אבל בני, שבשנה זו הגיע לגיל המצוות, אמר לי תוך כדי שאני מכין משלוחי מנות: אבא, אנחנו חייבים לתת לו משלוח מנות, בשביל שיהיה שלום, שמעתי את דברי, אך העדפתי להתחמק, כאלו לא שמעתי.

כני חזר ואמר לי את זה פעם שניה ושלשית, לא יכולתי להתחמק ואמרתי: אתה אומר רעיון טוב ונכון. התחלתי להכין לו משלוח בגדים רוטטות, חששתי שהוא עלול להטיח את המשלוח בפני... והרגע הקשה ביותר היה כשהתישבתי לכתב לו מכתב ברכה.

כי מנהגי הוא שלא לכתב בצרוף למשלוח רק מלים סתמיות כמו 'פורים שמח' וכדומה, אלא אני משתדל לכתב לכל אחד מלים חמות מלה, כמו שראוי לכתב לו. התישבתי וכתבתי לו: השכן היקר לי מכל, אני מעריך אותך מאד ואני רואה בך דגמא של אדם מהדור הקודם, אדם רציני לחיים, נדיר למצא אנשים יחידים כמוך אשרינו שזכינו בשכן נפלא כזה, פורים שמח, ממני השכן המוקיר והמעריץ.

האמת, חששתי לגשת לדלת ביתו, ובקשתי מבני שהציע את הרעיון לגשת בעצמו לביתו. בני שמח למלאות את השליחות, הוא ירד לביתו ודפק בדלת, אותה פתח אחד מנכדי השכן, בני נתן את המשלוח לידיו וחזר הביתה בשמחה.

משהו לא מובן היה, שבמשך ימי הפורים יקצת לפני כן, לא ראיתי כלל את השכן, אך

« המשך המעשה בעמוד ד'

בתכלית השלמות, וכן גם האיש אומר לאשה שבעיניו היא מושלמת בכל, בין בגשמי ובין ברוחני. ובתבת מקדשת כגול שהאיש רוצה להתקדש בימי חיי מהצדדים הרעים, וקמו שבשעת קדושין אדם אומר מיכל אחת מקדשת, שהיא כוללת

הכל והוא קונה בכך את אשתו, כך על האדם לבחור תמיד בכל חיי מילים אהדות של חזק לאשתו ולידייו, ועל כך נאמר: "ותבחר לשון ערומים", והינו שמלבד מה שאדם בוחר בלשון נקייה, עליו גם לבחור בלשון חכמה, שעמקה גרם

לחזק ולרומם את רוחם של בני ביתו ולידייו, וכן עם חבריו ובכל דבריו יבחר בלשון קצרה שתהיה עם מלא תכונות ומשמעות גדולה, כי כבר אמר שלמה מלכנו וחכמנו: "ברב דברים לא יתדל פשע וחושף שפתיו משכיל".

מתיקות נשואי אברהם ויצחק אבותינו

קצת יבין הפסולות שמצינו בתורה בענין השדוך של יצחק, שלכאורה, מדוע אצל אברהם אבינו לא נאמר שאברהם חפש שדוך ושמצא את שרה אשתו, ואפילו עצם הקדושין של אברהם אבינו נאמר בפסוק אחד: "ויקח אברהם ונחור להם נשים", וביותר קשה שבכך התורה כוללת את זה שאברהם הצדיק נשא אשה עם זה שנחור הרשע נשא אשה, ומדוע?

אלא התורה רוצה ללמדנו שכלפי חוץ לא היה נכר הבדל בין אברהם לנחור, וכמו שפניו זה אמרו תו"ל (הוריות): ששנים אוכלים קרוב פסח, אחד אוכלו לשם תאוה והשני אוכלו לשם שמים, והינו בכך שחושב קצת אכילת בשר הפסח מן השבובות של אהבת ה' גדולה על חסד הנשור ושר המאכלים שנותן לו ה' ועל חסד האברים המעלים אותם, וכן גם אברהם ונחור, שניהם לקחו נשים, וכלפי חוץ לא היה נכר הבדל ביניהם, אבל בפנימיות לבם היה הבדל עצום.

להבדיל בין אור לחשך

'נחור' היה פשמו, שלקח אשה בכנה מגשמת, כמו שאדם 'נחור' את הבהמה ואוכלה, ולהבדיל אברהם נשא את שרה מתוך מחשבות של אהבת ה' והקרת הטוב אליו יתברך ותמיד הצביע על הקב"ה והקריז שהוא 'אב - רם' ונשא, והקב"ה

הוסיף לו את האות ה', שהוא מלשון אהבה, כי אברהם אבינו אהב את ה', ואברהם נוטריקון אברים והוא גימטריא רמ"ח נגד רמ"ח אברים. שאברהם הודה לה' על כל האברים הטובים והבריאים שה' נתן.

ואת דיני קדושין לומדים ממה שאברהם אבינו קנה קר לשרה, ולא מפרט הקדושין של אברהם שמשם ילמדו את דיני קדושין, וזאת משום שהתורה לא באה ללמדנו רק את ההלכות הטובות קדושין, אלא גם ובעקר את ההלכות הטובות שיש לנהוג בחיי הנשואין, ומכיון שאיננו יכולים להכיר ולדעת כמה אברהם קדש וכבד את אשתו בימי חיה, אלא לפי מה שהוא קדש והעריף אותה לאחר מותה, לכן התורה לא פרטה איך אברהם נשא את שרה, אלא היא כבדה לאחר פטירתה ומסר את נפשו לקנות לה קבר.

וכתוב: "ויקם אברהם מעל פני מתו", ומשמע מקר שכל זמן ששרה הייתה חיה, הוא היה מוכין את ראשו אליה והיה מנדב אתה דברי חזק, ורק קצת שהיא נפטרה והספיד אותה, קצת הוא קם.

'הצנע לכת' של אברהם אבינו

ובכך שהתורה משה בין אברהם לנחור ששניהם לקחו נשים בשורה, אנו למדים את הדרך של

הצנע לכת שהייתה באברהם אבינו, שהסתיר את מעלותיו הנשגבות בעבודת ה', עד שלבני אדם היה יכול להדמות שישא אשה בזמה לנחור שישא אשה חלילה, והדבר מלמדנו להפנע מלספר וימלח את האחרים את ההצלחות האישיות שלנו, כי זה מונע מהאדם את הסייעתא דשמיא.

ולאחר שלמדנו את מידת הצנע לכת ממה שהתורה קצרה בקדושי אברהם ושרה, קצת בקדושי יצחק ורבקה התורה האריכה מאד, אף שלכאורה נראה שאין לנו נפקא מינה בזה, ללמדנו לקחים נפלאים, שפרשה זו מלמדת אותנו את הנאמנות הגדולה שהייתה לאליעזר לאברהם, וכיצד הוא התפלל ומלא את שליחותו במסירות נפש.

תפלה של נאמן

והתורה מגלה לנו כמה חשובה בעיני ה' מידת הנאמנות, שאף על פי שאליעזר התפלל תפלה שלא פהגן ואף נהג בהנהגות שאינו פהגן, שנתן לרבקה קדושין עוד לפני שברר אם היא ממשפחת אברהם כמו שהביעו, וכן קדשה לפני ששאל אותה האם היא רוצה להשתדך עם בנו של אברהם, וכן עדין לא שאל את בתואל אביה וכו', על אף כל זאת, ה' הצליח אותו, בגלל שהוא היה נאמן תמיד.

מתיקות הלכות של מדות טובות

מה פרמי בשמן המשקה ובדם הקרבו שעמקה משויו את אהרן ובניו?

על כך במאמר: 'מתיקות המדות הנלמדות מהבגדים'.

בציור שבכתרת הגליון: אברהם אבינו מספיד את שרה אמנו באוני של יצחק ומלמדו כיצד להעריך את האשה ולכבדה פראוי.

מדוע אנו למדים קדושין ממה שקנה אברהם שדה קבורה לשרה?

מדוע התורה קצרה לספר על קדושי אברהם ושרה, ולעמת זאת האריכה לספר על קדושי יצחק ורבקה?

על כך במאמר: 'מתיקות נשואי אברהם ויצחק אבותינו'

בציור שלקנינו: אהרן לבוש בגדי כהן להאחר שמשוה הלבשו. ומשה מושם את אהרן בשמן המשחה. כשדם הקרבו מערב בו. ורואים ששתי ספות של שמן תלויות לאהרן על קונו. שמאירות כשתי מרגליות.

מדוע הצרך משה להקבש את אהרן ואת בניו עבוד שיקלו לעשות זאת בעצמם?

נצות מתוקות

אכילת הקרננות דוקא במקומו ובזמנו מלמדת אותנו לעבד את ה' תמיד במקום ובזמן שאנו עומדים בו, ולהעריך כל חסד שו' עושה אתנו דבר במקום הזה ובזמן הזה שבו אנו נמצאים, מבלי לחשב שאלו היינו במקום אחר או בזמן אחר היה טוב יותר ורק אז נעבד את ה' ונעריך את חסדיו.

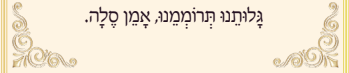
ובכרטי הדבר מלמדנו על הערכת האשתי חיל, שצריך להעריך אותה 'במקום שלה', הינו שדבר צעת, באיזה מקום שהיא אוהזת ברוחה ובמעשיה, צריך להעריך אותה, ודוקא 'בזמן הזה', כשאתה עדין צעיה, תדע להעריך אותה ולא לדחות ולחשב להעריך אותה רק כאשר היא תתעלה יותר או כשהיא תגיע לעת זקנה וכדומה.

מתוקות שיחי

רבנו של עולם, תו לי שכל נכון לדעת להעריך את כל אחד מיישראל ובכרטי את בני בימי ואשמר את עיני שכלי שלא לראות בחסרונותיהם, אלא רק במעלותיהם וכך אעריך אותם במקום שהם נמצאים בו זה עתה ומעתה ועד עולם.

ואתה, ברחמיך הרבים, תזכני לעין טובה, למשה רבנו שהיה מלא בעין טובה על אהרן אחיו ובניו והסכים להלביש אותם בגדי הכהונה ולמטר להם את כתר הכהונה, במקום שהוא ובניו יקבלוהו, כך אוקה אף אני לשמח בהצלחת חברי ובני בימי וארצה בטובתם ואשתדל להרבות להם טובות, ובזכות זה מעשר עונינו תקימו ומאשפוט גלותנו תרוקמנו, אמן סלה.

חשש שמא הוא מעל בשמן המשחה ויצאה בת קול ואמרה: "פטל חרמון שידד על הררי ציון", מה טל אין בו מעילה, אף משה לא מעל בשמן המשחה, ואהרן דאג שמא משה לא דאג ואני מעלתי, עד שיצאה בת קול ואמרה: "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", מה משה לא מעל, אף אהרן אחיו לא מעל.

ביתר עמך יש לברא, שהחשש של משה היה שמא מעל בשמן המשחה שנתן על אהרן, כך שלא נתנו בעין טובה בתכלית השלמות, ולכן השמן נותר על זקנו, עד שיצאה בת קול והעידה ששלמשה יש עין טובה בתכלית השלמות, ועדין אהרן דאג שמא בו אין עין טובה בשלמות, עד

בשדה לקראתנו", "לקראתנו" הינו שהיא ראתה שהוא מתפלל עליה ומכין את עצמו לומר ולבוא לקראתה כל ימי נשואיו, ואליעזר אמר: "הוא אדני" ובכה המלוה עליו את יצחק בן רבו אברהם לאדון עליו, וזהו חזיון גדול, כי תמיד היה נסיון לאליעזר לירש את מקומו של אברהם רבו, ובכל זאת הוא הכיר את מקומו וקבל גם את מרותו של יצחק בנו.

"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו", התורה מעידה בזה שיצחק נשא את רבקה בהצנע לקת, כדגמת מה שאברהם נשא את שרה אמו בהצנע לקת וכנ"ל.

מתוקות המדות הנלמדות מהבגדים

כעומד מביש בצד אכדגמת מה שדברגנות הנשיאים חלקה דעתו של אהרן הכהן, כשראה שו' לא צנה אותו להקריב קרננות וחשש שו' לא מרצה ממנו, ובכה הקב"ה בעצם אמר לו: לה נתתי בכה מעלה גדולה יותר ממשלת אהרן ובניו, והיא מדת הענוה העצומה שאמה רוכש בכה שאמה עומד בצד ואינו כהן.

גדלתו של הנדיב

על כה אמרו חז"ל: 'גדול המעשה יותר מן העושה', משל לעשיר שמחלק הרבה כסף וקונה בתים לבני אדם, הרי שבפשוטו, הבתים שיכים לכל מי שקבל את הבית והוא נעשה מכבוד מכה שיש בית ברשותו, אבל כשנעמיק נבין, שהבתים הללו מוכיחים על גדלתו של הנדיב הגדול הזה שיכול לתת בתים לבני אדם, כך אמנם משה נתן לאהרן ולבניו את העבודות הקדושות של המקדש וכן שיכות לאהרן ולבניו, אבל זה מוכיח על מעלתו הגדולה של משה רבנו, שהוא יכול לתת לאחיו ולבניו כל כה הרבה מעינו הטובה.

על כן בשבעת ימי המלוואים הקב"ה מצנה את משה רבנו לנתח את אברי הקרננות אחד אחד, שדבר רמוז לנתח את הלב ואת הפליות של עצמנו ולבדק את נקיאתם מפל שמין של קנאה, ואכן משה מצא את עצמו שאין בו שום קנאה כלל, וכן הקב"ה צנה את משה להזאת על אהרן ובניו ועל בגדיהם מהדס ומשמון המשחה, הדם מסמל על כה שמשה זכר את דמו שלא ימצא בו שום שמין של קנאה וצרות עין, השמן מימל על העין הטובה והצפה בשמן שהיה למשה כלפי אהרן.

חשבונו נפש על עין טובה

משה רבנו נתן לאהרן שמן ביו ריסי עיניו והיו לאהרן כמיו שני טפי מרגליות התלויות בזקנו, וכשהוא היה מדבר הו היו עולות ויושבות בעקר זקנו ומאירות כשתי מרגליות (הוריות יב), ומשה

וכשחזר אליעזר עם רבקה והגמלים, כתוב: "ויצא יצחק לשוח בשדה", ויש לברא שיצחק צא לשוח בשדה לפני ה' ולהתפלל על אשתו שיצפה לשוח עמה דברי חזק וראת שמנים, שבשכר זה זוכה האדם לחיי עולם הבא, ודבר זה רמוז בפסוק: "לשוח בשדה", כמו שדרשו חז"ל על הפסוק: "ומגיד לאדם מה שחו", אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו מגידים לאדם בשעת הדיו, והבאר בזה הוא גם לצד החיובי, שכל שיחה קלה של ראת שמנים ודברי עדיד ששוח האדם עם אשתו, תעמיד לו למליץ ישר גדול ביום הדיו.

בן כאביו

ורבקה שאלה את אליעזר: "מי האיש הזה ההלך

צעת יבן מדוע גם כפרשתי התורה כופלת את פרשת בנית המשכן, עוד באר מה שנואה כסתירה לכאורה שבפרשת תצוה הקב"ה צנה את משה רבנו: "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לקבד ולתפארת", ובפסוק שאחריו ובכרשתינו מבאר שלמעשה משה רבנו לא עשה את הבגדים בעצמו, אלא רק הליביש את אהרן ואת בניו? ובנוסף יקשה, מדוע אהרן ובניו לא לבשו את הבגדים בעצמם?

אלא שהתורה מאריכה וכופלת את הדבור על בנית המשכן ועל בגדי אהרן ובניו, ועל כה שמשו הליבישים את בגדי הקדש, משום שהדבר הקשה ביותר הוא לתת לאדם אחר את הגדלה והכבוד מבלי לקנאות בו, ומשה רבנו שהיה ענו מפל האדם, זכה למזדהג של ענוה כל כך גדולה עד שכל לתת את כל הגדלה לאהרן ושמוח בגדלתו, שעליו יהיו האורים ותומים וכל קדשת הבגדים הסמלילים על מעלות מיוחדות (עי' ערכו טו).

ענותותו של משה

משה לא שמח רק בגדלת אהרן, אלא שמח גם בגדלת בניו, ובמדודש (שמ"ד לו) אמרו, ששקש הקב"ה שלח את משה למנות כהן גדול מושבטו, סבר משה שהוא אמור להיות כהן גדול, וכמו שבאמת הוא שמש ככהן גדול בשבעת ימי המלוואים, לפי זה באר, שפמיון שמשו רבנו בקש "מחני נא מספרה", והינו שרצה לזכות לענוה גדולה מאד, כדי שבכהה יוכל לכפר מעל עם ישראל את גזרת הכלה, לכן קעת הקב"ה צנה אותו למנות את אהרן לכהן גדול ולהלביש אותו ואת בניו לכהונה, אף על פי שמשו היה גדול במעלה מאהרן, שהרי הוא נבחר להנהיג את ישראל.

נתאר לעצמנו שדכל זמן מלאכת בנית המשכן וכליו משה סבור שהוא אמור להיות הכהן הגדול, ובסופו של דבר הכהונה נתנת לאהרן ובניו, ומשה צריך להלביש אותם בעצמו והוא כבכול נשאר

"ועשית לאהרן ולבניו ככה ככל אשר צויתי אתה", הקב"ה צוה את משה רבנו להעביר לאהרן הכהן וללמדו את כל מדותיו הטובות, ועלינו ללכת בדרךיהם של משה ואהרן, שהיתה להם עין טובה זה על זה, הפך מהנהגותם של שמעי וחזוני הכהנים שקנאו זה בזה וגרמו בך חלול ה' נזר"א (עי' מנחות קט).

יתבאר, שמושה רבנו הוא היה המיסד של המעלה הזאת שהבגדים הללו מכפרים, כי פאשר משה רבנו הלביש את הבגדים לאהרן ולבניו, הוא בעצם הביע בך את עינו הטובה ואת הענינה הגדולה שלו, ובבגדים הללו היתה נפרת מעלתו וקדושתו של משה רבנו, ולכן הבגדים הללו מכפרים על הגאונה ועל שאר המדות הרעות.

שיצאה בת קול והעידה על שני האחים הקדושים משה ואהרן, שלשניהם יש עין טובה זה על זה ועל כל עם ישראל בשלמות.

מדות מכפרות

ותז"ל (ערכו טו) אומרים, שבגדי הפהונה מכפרים על גסות הרוח ועל שפיכות דמים וכזו, ולפי האמור

מאמר מהגאון הרב אליהו הכהן קאהן שליט"א משיג דישבתנו

דעת להבין את חמרת האסור של היצר הרע שהוא בכל יראיה וכל ימצא, ולכן אינו נקנס על כך כמו אדם שפך נעושה בד דעת ומבין את חמרת היצר הרע שבו, שאז הוא חוב לבגורו 'בל יראה ובל ימצא'.

וכשם שבעור חמץ הוא שכל אחד יבצר את החמץ שברשותו, כך מטלת החובה על כל אחד לבצר את החמץ שברשותו ולא יחפש את החמץ הרע שברשותו, אלא ידון כל אדם לכף זכות, וכך יזכה שהקב"ה ידון אותו לכף זכות. יהי צדון שנוקה לאכל מן הזבחים ומן הפסחים בבגין בית מקדשנו ויתפארנו אמן.

לגיל שידע מהחוב שיש עליו לבצר חמצו, אז לא שיק נקנס אותו, אבל קטן שהוא בר דעת המבין את האסור של כל יראיה ובל ימצא, הוא גם עובר על אסור אם היזיד והשאיר אצלו חמץ בפסח, אלא שאינו נענש על כך משום שהתורה חסה עליו לענין עונשיו, כמבאר בסנהדרין (סח), וסיים מרן הגר"ח: ופשיטא שבאפן שאביו גער בבנו הקטן, וידע שיש בזה אסור, אין דעתי נוחה להקל בזה באסור חמץ שהחמירו בו הרבה, ע"כ דברי קדשו.

כידוע, החמץ והשאור מרמזים על היצר הרע שבלב האדם, וכל עוד שהאדם הוא קטן, אינו בר עונשיו, משום שעדין אינו בר

שואליו ודורשין בהלכות הפסח שלשים יום קדם הפסח, אומר טעימה מספר "תורת חיים" (סימן מ"א) להגר"ח זוונפלד זצ"ל שיום הלולאתו חל בשבוע זה, שהעיר להרב הגאון רבי זאב וולף לייטער, על מה שקתב בדין חמץ של קטן יתום שעבר עליו הפסח, והביא את הפמ"ג (תלד ס"ק ט) שהעלה שהוא מתה, כיון שאין את מי לנקנס, כלומר, כיון שכל האסור של חמץ שעבר עליו הפסח, הוא קנס שקנסו חכמים למי שעבר על אסור של כל יראיה ובל ימצא, שלא זו שיהי רק בגדול ולא בקטן.

וכתב מרן הגר"ח זיע"א, שמדברי הפמ"ג מוכח, שדוקא יתום קטן באפן שלא הגיע עדין

אבי לא יכל לקרא את המכתב שלך, ולכן בני פתח את המכתב וקרא אותו, וכשהוא ראה את הכבוד שאתה רוחש לסבו, אף על פי שהוא מתנפל אליכם, הוא אמר לי את המלים הבאות: 'אם כך, אני רוצה ללמד במקודות החנוך שלהם'. המלים הללו שמחו אותי עד מאד ואני חייב לך על כך הקרת הטוב עצמונה.

קעת סיסם האבא ואמר לי: אני מבקש מך לעזור לי למצא מוסד חנוכי טוב לבני, ואני מבטיח לתגמל אותך על כך שמחתי ואמרת לי, ואשמח לעזור לבנה אר בשום אופן אינני רוצה לקבל על כך תגמול, והעקר שהחנוך הטהור שבנך יקבל יסב נחת לסבו שעלה זה עתה לעולם האמת.

אליעזר חזן, פתח תקנה

אני אב לבן יחיד, עליו אני שומר מכל משמר, אני רוצה לגדל אותו לאדם מתחנך בעל מדות טובות, ובשנה האחרונה רציתי מאד להקניס אותו לחנוך של שומרי תורה ומצוות, אך אבי ז"ל טען לבני שלא כדאי לו להתחבר אל שומרי התורה והמצוות וטען שהם כביכול לא מחנכים, ולצערי הוא הוכיח זאת ממכם, שכביכול אתם שנים לא טובים.

כמובן שאני טענתי לבני את ההפך, שהתורה מלמדת מדות טובות ומי ששומע בקול התורה, הוא מתחנך למדות טובות, אבל אבי הצליח להקניס ספק גדול בלב בני, עד שהגיע חג הפורים הזה, בו שהינו כאן בבית אבי מכין שהוא לא הרגיש טוב, ומכין שיהיה קשה לו לקום מהמטה, בני נגש לדלת וקבל את המשלוח ששלחתי.

על פי שבדרך כלל הייתי רואה אותו בכל יום, והנה ביום מיישי שאחרי פורים, ראיתי על דלת ביתו 'מודעת אבל' שבשורה על פסיתו.

המושד מתיקות הניסים

עליתי לביתי בהלם מחלט ושללתי בדעתי האם להקנס לנחם את בני, לאחר התחבטות בנושא, החלטתי להקנס ביום ששי בבקר לנחם אותם, נכנסתי והשתתפתי בצערם, אך לא ידעתי איזו הפתעה מחכה לי שם.

רק לאחר כמה דקות, הבן הקטן של הנפטר הבין שאני הוא השכן שאביו היה מתנפל אליו, וכשהוא הבין את זה, הוא הביע התפעלות גדולה, וקשדמעות בעיניו, הוא קרא לי לחזר השני, נגשתי אחר לחזר והוא אמר:

חדושים מתוקים

א. היצר נעביר את המלחמות בשלום? ב. היכן רמזו בפסירת שרה אמינו שאברהם היה מכופר עצמו אליה בענינה במישור ימי תיבה? ג. על מה יצחק אבינו בשדה בעת שדברקה היתה בדרך אליו? ד. במה היתה מעלתו של משה גדולה מישל אהרן הכהן, שזכה לשמש בבגדי הפהונה בבית המקדש?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@GMAIL.COM או בהודעה קולית בקו' קול מתיקות: 073-313-4395. בצירוף שם כתובת טלפון | הזוכה מפרשת תרומה: יהושוע מרקוס, ירושלים.

מתיקות החדש

פרשת החדש מוציאת מענין קדוש החדש (עי' מנחות לו). וזאתה הלבנה שהחדשים והמועדים ימנו על ידה, בזכות שהספימה להמיעט את עצמה בשביל למנוע חלישות הדעת לחמה אם היא תשמש בכתר אחד עמוה, ובכך דומה הלבנה למושה רבנו שהמיעט את כבודו והתתיר את אהרן ובניו בכתר הפהונה, ואף הוא בעצמו הלביש אותם בגדי הפהונה מתוך עין טובה כלפיהם, וזאת אף על פי שמושה היה גדול מאהרן בדרגתו, ולכאורה הפהונה היתה אמורה להיות לו ולזרעו (עי' שמורי לו).